

Recenzja dotyczy wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego sztuki Pani doktor Weronice Siupce z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Opinia sporządzona jest na podstawie pisma Przewodniczącego Rady Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach Prof. dr hab. Antoniego Cygana z dnia 11 kwietnia 2023 roku.

Podstawą niniejszej opinii jest analiza dokumentacji przesłanej na nośniku elektronicznym zawierająca następujący materiał:

1. Dane wnioskodawczynie
2. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
3. Autoreferat przedstawiający opis wybitnych osiągnięć artystycznych
4. Wykaz opublikowanych prac naukowych, twórczych oraz zawodowych wraz z dokumentacją
5. Prezentacja pracy habilitacyjnej *Auto-da-fé*

Przedstawienie sylwetki

Weronika Siupka urodziła się w Katowicach w 1977 roku. W 1997 r. ukończyła Państwowe Liceum Plastyczne w swoim rodzinnym mieście. W 1998 roku rozpoczęła studia w katowickiej Akademii Sztuk Pięknych na kierunku Wzornictwo. Dyplom w zakresie form przemysłowych obroniła z wyróżnieniem w 2003. Od początku swojej kariery zawodowej jest związana z macierzystą uczelnią. Od 2003–2009 jako jako instruktor, a od 2009 wykładowca w Pracowni Rysunku i Pracowni Malarstwa na I, III oraz IV roku studiów zaocznych na Wydziale Projektowym i Artystycznym. W 2013 roku na podstawie rozprawy doktorskiej oraz cyklu grafik zatytułowanych *Fragmenty świata – obecność mitu w architekturze postindustrialnej* uchwałą Rady Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach z dnia 14 listopada 2013 roku uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuki: sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne. Promotorem w przewodzie doktorskim był profesor Józef Budka zaś recenzentkami zostały dr habilitowana Jolanta Jastrząb z ASP w Katowicach oraz dr habilitowana Joanna Piech-Kalarus z Uniwersytetu Śląskiego.

Obecnie dr Weronika Siupka jest adiunktem w Pracowni Podstaw Grafiki Warsztatowej I roku oraz Pracowni Grafiki Warsztatowej II roku (kierunek projektowanie graficzne).

Należy dodać, że w latach 2013-2015 pracowała na pełnym etacie jako wykładowca w Wyższej Szkole Technologii Informatycznych w Katowicach.

Dr Weronika Siupka swoją główną przestrzeń aktywności zawodowej i artystycznej deklaruje w obszarze rysunku oraz grafiki artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem technik wkleśłodrukowych: akwaforty i akwatynty. Od 2003 roku jestem członkinią ZPAP/O Katowice a od 2014 roku należy do międzynarodowego stowarzyszenia Fyns Grafiske Værksted (Dania).

Informacje dotyczące osiągnięć naukowych, artystycznych, badawczych oraz ich ocena (zgodnie z Art. 219. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego)

Przystępując do oceny osiągnięć dr Weroniki Siupki należy przedstawić obszar inspiracji oraz główny temat twórczości habilitantki, który w sposób jednoznaczny determinuje i definiuje jej działania artystyczne – jest nim fascynacja architekturą przemysłową i miejską Górnego Śląska, w szczególności aspekcie związanym z upływem czasu, który niesie ze sobą erozję tkanki materialnej budynków oraz zanikanie ducha miejsc na skutek odchodzenia ludzi, którzy w tych miejscach żyli i pracowali. Szczególnie interesujące wydaje mi się zjawisko dekonstrukcji materialności odchodzącego świata przy jednoczesnym powstawaniu nowej mitologii miejsca, mającej swoje źródło w pamięci i wyobraźni artystki. Nowe obrazy są wynikiem procesu twórczego inspirowanego osobistymi przeżyciami i wspomnieniami Weroniki Siupki urodzonej i dorastającej na Górnym Śląsku.

W *Autoreferacie* w części dotyczącej cyklu grafik będących dziełem habilitacyjnym zatytułowanym *Auto-da-fé – deskrypcja idei artystycznej* habilitantka w sposób interesujący i przekonujący przedstawia filozofię swojej drogi twórczej. Jej intelektualna autorefleksja dotycząca cyklu *Auto-da-fé* jest dowodem na to, że jest ona również kompetentnym teoretykiem sztuki. W dalszej części powrócę do teoretycznych rozważań bohaterki niniejszej opinii.

Czerpanie inspiracji i energii twórczej z historii Górnego Śląska oraz lokalnej specyfiki obszarów postindustrialnych przechodzących swoistą dewaluację gospodarczej i społecznej roli na skutek wygaszania przemysłowej aktywności w tym regionie Polski umożliwiło dr Weronice Siupce w latach 2017-2019 wzięcie udziału w międzynarodowym projekcie o nazwie „Kierunek Kopalnia”, który był wynikiem współpracy między Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach a instytucją Wallonie-Bruxelles International w Belgii.

Ten interesujący naukowo-artystyczny projekt koncentrował się na badaniu i odkrywaniu „wspólnoty losów” Górnego Śląska i Walonii w kontekście przemian społeczno-ekonomicznych. Doskonałym przykładem była tożsamość losów belgijskich hutników z Charleroi i hutników z katowickich Szopienic. Działania artystyczne habilitantki skierowane były „na wydobycie elementów tożsamościowych z miejsc postindustrialnych oraz zaangażowanie miejscowej ludności (byłych hutników i górników) do uwierzytelniania tych elementów, poprzez twórcze działania”. Artystyczna aktywność habilitantki obejmowała: ekspozycje prac na wystawach indywidualnych i zbiorowych (Academie Beaux-Arts w Namur, 2018; Galeria Polskiego Radia Na Żywo, 2018; Galeria Détour w Namur, 2018; Miejska Galeria Sztuki Obok w Tychach, 2019; Biblioteka Uniwersytetu Pracy w Charleroi, 2019),

W ramach projektu „Kierunek Kopalnia” wygłaszała wykłady dotyczące historii i rozwoju grafiki warsztatowej i cyfrowej na Górnym Śląsku („Historia grafiki warsztatowej na Górnym Śląsku” – Academie Beaux-Arts w Namur, 2018; „Grafika warsztatowa i cyfrowa na Górnym Śląsku” dla wykla-

dowców i studentów Université du Travail w Charleroi oraz dla gości Instytutu Polskiego w Belgii, 2019). Teorię wspierały warsztaty dydaktyczne dla belgijskich i polskich studentów. Podsumowaniem działań artystycznych oraz wystawienniczych, które zostały zrealizowane w trakcie trwania projektu „Kierunek Kopalnia” stała się międzynarodowa i interdyscyplinarna publikacja „Kierunek Gruba-Chemin des Mines”, wydana przez Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach i Université de Namur w Belgii. Dr Weronika Siupka była redaktorką merytoryczną tej zbiorowej monografii oraz autorką dwóch tekstów naukowych współtworzących publikację: „Miejsce nieobce. Obecność mitu w postrzeganiu architektury poprzemysłowej” oraz „Spadające myśli. O istocie artystycznej kreacji”. W pierwszym analizuje zagadnienie mitu jako naturalnej kulturotwórczej potrzeby, w drugim definiuje sztukę poprzez akt woli twórcy.

W 2019 roku w ramach współpracy międzynarodowej koordynowała warsztaty fotograficzne i projektowe *Speechless Story* w ramach *Design na BezTydzień* prowadzone przez francuskie projektantki związane zawodowo z École supérieure d'art et design de Saint-Étienne: Sandrine Binoux i Marie-Caroline Terenne. Studenci biorący udział w zajęciach poznawali „rolę eksperymentu w budowie fotograficznej opowieści o miejscu. Proces projektowy obejmował przygotowanie serii zdjęć, cykli fotograficznych oraz przygotowanie materiałów do publikacji i druku. Uczestnicy warsztatów mogli również zapoznać się z metodami szycia książek w pracowni introligatorskiej w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.”

W latach 2016-2022 dr Weronika Siupka prezentowała swoją twórczość na jedenastu wystawach indywidualnych, przede wszystkim poza granicami:

- 2016 – *Fragments of the World*, Fyns Grafiske Værksted, Odense, Dania; Galeria Fra Angelico, Muzeum Archidiecezjalne, Katowice.
- 2018 – *Fragments of the World*, Académie des Beaux-Arts w Namur, Belgia; Muzeum Hutnictwa Cynku, Walcownia w Szopienicach (Industriada 2018) – wystawa retrospektywna.
- 2019 – *Fragments of the World*, Auto-da-fé, Universidad Industrial de Santander, Sala Macaregüa, Kolumbia.
- 2020 – *Auto-da-fé*, Galeria MOK, Zabrze; Centro Cultural Parque de España, Santa Fe, Argentyna; Taller Galeria Fort, Cadaqués, Hiszpania.
- 2021 – *Auto-da-fé*, Polskie Radio Katowice, Galeria Na Żywo, Katowice; *Auto-da-fé*, Taller Galeria Fort, Cadaqués, Hiszpania.
- 2022 – *Auto-da-fé*, Galeria Piotrkowska 17, Łódź.

Z przedstawionych informacji będących wykazem osiągnięć artystycznych i naukowych habilitantki po uzyskaniu doktoratu wynika, że systematycznie konfrontuje swoją pracę z osiągnięciami innych artystów, biorąc udział w licznych konkursach graficznych w kraju i zagranicą. Efektem tych decyzji jest udział w dziesiątkach wystaw pokonkursowych. Z obowiązku wymienię mały fragment z ogromnej listy przedstawionej w dokumentacji:

- 2014 – Second Engraving Garzapapel International Contest, Hiszpania; Brita Prinz Arte – Premio Carmen Arozena 2014

- 2015 – 8 Międzynarodowe Biennale Miniatury, Galeria Muzeum Stanisława Staszica, Piła, Biuro Wystaw Artystycznych, Tarnów, Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa, Rzeszów, Nowohuckie Centrum Kultury, Kraków, Galeria Pod Plafonem DBP, Wrocław, Galerie Brotzinger Art, Pforzheim, Niemcy; 35 Mini Print Internacional De Cadaqués, Taller Galeria Fort, Hiszpania, Fundació Tharrats d'art Gràfic, Hiszpania, Wingfield Barns, Wielka Brytania
- 2016 – The 1st TKO International Miniprint Exhibition 2016, Tokyo, Kyoto, Osaka, Gallery Irohani, Japonia; The black school, Fyns Grafiske Værksted, Odense, Kopenhaga, Dania; Fondazione Federica Galli e Civica Raccolta di Stampe Achille Bertarelli, Assegnazione del Premio, Castello Sorzeco, Mediolan, Włochy;
- 2017 – Bienal de Grabado Carlos Hermsilla, Galería Municipal de Arte – Valparaíso, Chile; 4th International Small Etching Biennial, Graphium – Timișoara, Helios Art Gallery Timișoara, Banat National Museum, Wydział Sztuki i Projektowania Timișoara, Rumunia, Wydział Sztuki Uniwersytetu w Szeged, Węgry (2017/2018); 9th International Triennial of Graphic Art, Bitola, Macedonia; Enter into Art, Bad Breisig, Kulturbahnhof – Centrum Kultury, Bonn, Königswinter, Niemcy;
- 2018 – The 6th Tokyo International Miniprint Triennial, Tama Art University, Tokio, Japonia; Third International Print Making Biennial Čačac, Serbia; II Konkurs Graficzny im. Jana Feliksa Piwarskiego, Oświecenie, Gabinet Rycin, Biblioteka Uniwersytetu w Warszawie;
- 2019 – MINI MAX print Berlin 2019, Galleri Heike Arndt, Galerie Kuchling, Berlin, Niemcy (2019/2020); 39th Mini Print International of Cadaques, L'étangd'art, Bages, Francja, Fundació Tharrats d'Art Gràfic in Pineda de Mar, Barcelona, Hiszpania;
- 2020 – 17 Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Łódź; 4 Bienal Internacional De Miniprint Laguna Paiva, Argentyna; XX Biennale Internationale Petit Format De Papier, Salle du Centre Culturel Action Sud, Nismes, Espace Beau Site, Arlon, Belgia.
- 2021 – 14th The Iosif Iser International Contemporary Engraving Biennial, Ion Ionescu-Quintus, Art Museum of Prahova County Edit Art, Ploiești, Rumunia; Mini Print Cantabria, Collection à Bordeaux, Cervantes Institute, Bordeaux, Francja (wystawa była częścią 9th Print Fair and 8th Week of Latin America and the Caribbean); Kontrast, Fyns Grafiske Værksted, -Mississippi, Thyholm, Dania;
- 2022 – XIII Atlante Award, Fundación Museo de Artes do Gravado á Estampa Dixital, Coruña, Hiszpania; The 19th AAMA, Asian & African & Mediterranean & European & Americas, Cang Art Museum, Tagus International Center of Arts; Premio Internazionale di Ex Libris e Piccola Grafica Dante 2021 – Luoghi e personaggi della Tuscia ed Orvieto nella Divina Commedia, Fondazione Cassa di Risparmio di Orvieto, Włochy;

Efektom tej aktywności są liczne sukcesy świadczące o uznaniu jej twórczości przez międzynarodowe gremia i środowiska artystyczne:

- 2015 – XIII Biennial Internacional De Gravat Josep De Ribera – wyróżnienie honorowe, Xàtiva, Hiszpania.
- 2016 – René Carcan International Prize For Printmaking – Grand Prix, Bruksela, Belgia; Mini Printof Kazanlak 2016 – wyróżnienie honorowe w technice grafiki klasycznej, Art Gallery

- Kanzalak Bułgaria; 2nd Jogja Miniprint Biennale – nagroda, Yogyakarta, Indonezja; Miniprint Internacional Paraná – nagroda, Entre Ríos, Argentyna; BIMPE IX – wyróżnienie honorowe, Biennial International Miniature Print Exhibition The Federation Gallery, New Leaf Creative Solutions, Granville Island, Vancouver, Kanada; Ural Print International Triennial 2016 – nagroda za mistrzostwo, Ufa, Rosja.
- 2017 – IV Exposición Internacional de Gráfica Contemporánea, Kolumbia – nagroda główna; 7 Premio Internacional Rosario 2017 – nagroda główna, Argentyna; 45 Premio Internacional de Arte Grafico Carmen Arozena – wyróżnienie honorowe, Hiszpania.
- 2018 – 9th Biennial of Small Forms Pleven 2018 – nagroda, Bułgaria.
- 2019 – Ural Print Triennial 2019 – I nagroda, Rosja; Género – Diversidad, Międzynarodowy Konkurs Małych Form Graficznych - nagroda specjalna, Argentyna; 39th Mini Print International of Cadaqués – nagroda główna, Hiszpania.
- 2020 – 4 Biennial Internacional DeMinirint Laguna Paiva – wyróżnienie, Argentyna; 10th International Triennial of Small Graphic Forms VILNIUS 2020 – wyróżnienie, Litwa.
- 2021 – Hommage à trois, Associació Internacional Duana de les Arts – I wyróżnienie honorowe, Barcelona, Hiszpania; Premio Internazionale di Ex Libris e Piccola Grafica Dante 2021 – Luoghi e personaggi della Tuscia ed Orvieto nella Divina Commedia – nagroda specjalna, IDEA ARTE, Bolsena, Włochy.
- 2022 – XVIII Międzynarodowy Konkurs Małych Form Graficznych i Ekslibrysu – wyróżnienie, Ostrów Wielkopolski.

Jej osiągnięcia artystyczne i naukowe są doceniane przez władze ASP w Katowicach co ma swój wyraz w przyznanych Nagrodach rektorskich, które otrzymała w 2016 i 2021 (Nagrody III stopnia).

Podsumowując ten fragment mojej opinii stwierdzam, że osiągnięcia dr Weroniki Siupki są imponujące zarówno w zakresie działalności naukowej, popularyzatorskiej, lecz przede wszystkim wzbudzają uznanie w obszarze międzynarodowych sukcesów artystyczno-wystawienniczych. Tym samym stwierdzam, że odpowiadają one wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie Wyższym i nauce.

Ocena osiągnięcia zgłoszonego jako dzieło habilitacyjne będące cyklem grafik pod tytułem *Auto-da-fé*

Po zapoznaniu się z treścią *Autoreferatu* dr Weroniki Siupki oraz zawartymi w nim reprodukcjami prac stwierdzam, że jest ona artystką ponadprzeciętną. Jej cykl grafik *Auto-da-fé* mimo zasadniczo miniaturowych formatów ma ogromną siłę wyrazu oraz bezsprzeczne walory dzieła oryginalnego. Artystka dzięki mistrzostwu warsztatowemu oraz wielkiej wrażliwości tworzy własną niepowtarzalną opowieści o świecie, który przemija, lecz w wyniku głębokiej refleksji artystki przywracany jest nam w odsłonie nowego mitu. Magia i poetyckość grafik habilitantki oddziałuje tajemniczą siłą. Dzięki mistrzostwu operowania światłem i cieniem jej realistyczne obrazy uzyskują nierzeczywisty, duchowy wymiar *numinosum* – niepokojący i pociągający zarazem. To z pewnością efekt – jak twierdzi sama ar-

tystka – jej nadaktywności duchowej stymulowanej wyjątkową wrażliwością i intuicją, które pozwalają dostrzegać „więcej” w przedmiotach, obiektach i miejscach, z którymi się styka. Sądzę jednak, że talent narracyjny Weroniki Siupki nie mógłby się w pełni ujawnić, gdyby nie jej mistrzowskie umiejętności warsztatowe dotyczące obróbki matryc graficznych i wiedzy związanej z technologią wklęsłodruku. Jej umiejętności w tym zakresie budzą mój najgłębszy szacunek.

W epoce *Edo*, złotej erze japońskiego drzeworytu *Ukiyo-e* będącego „obrazem przemijającego świata”, grafiki powstawały dzięki współpracy trzech zawodów: artysty rysownika, drzeworytnika oraz drukarza. Ich zawodowe mistrzostwo gwarantowało odbitki najwyższej jakości – zachwycały artyzmem oraz doskonałością technologiczną. Weronika Siupka w swojej artystycznej pracy łączy wszystkie te umiejętności – jest mistrzynią w swojej profesji. W swoim wewnętrznym skupieniu, wytrwałości i pasji mającej swój wymiar w niewyobrażalnej ilości godzin pracy spędzanej przy cyzelowaniu matryc, dziesiątkach prób poszukiwania idealnej odbitki oddającej grę światła z półtonami uzupełnianymi głębią czerni, dotykając tajemnicy istnienia zanurzonego w bezmiarze czasu – przywodzi na myśl klasztorne życie benedyktynów – z tą różnicą, iż żmudna, monotonna praca artystki wymagająca cierpliwości i dokładności nie służy kopiowaniu i ozdabianiu rękopisów, lecz tworzeniu własnego, niepowtarzalnego uniwersum sztuki. Fakt, iż doskonalenie matrycy do grafiki *Tablica na klucze* (akwaforta z akwatintą, 49,3 x 63,6 cm, 2017) trwało rok, rodzi we mnie niedowierzanie i przeczcucie, iż praca jest dla Weroniki Siupki niczym portal, przez który jej umysł przechodzi do innego wymiaru rzeczywistości. W skupieni i pracownianej ciszy powstaje intelektualna refleksja habilitantki nad sensem własnej pracy. W *Autoreferacie* możemy poznać teoretyczne założenia artystycznego projektu *Auto-da-fé*, który artystka rozpoczęła w 2014 roku. Ten cykl, przedstawiony jako dzieło habilitacyjne – w dniu dzisiejszym składa się z dziewiętnastu grafik – powstawał osiem lat – to średnio niespełna dwie i pół pracy rocznej.

Twórczyni w sposób bardzo interesujący i głęboko osobisty przedstawia swoją ideę artystyczną dotyczącą fenomenu blizny (*Fragment IV*, intaglio, 10x10 cm, 2021). Blizna – ta widoczna, która powstaje na skutek cieleśnej rany i ta druga – niewidoczna, tkwiąca w psychice człowieka, która determinuje postrzeganie świata i odciska się na naszej podświadomości, kształtując tożsamość każdego z nas. Oba rodzaje blizn są według autorki związane z miejscem, w którym się urodziliśmy. Pejzaż, przedmioty, język, historia miejsca i jego teraźniejszość tworzą tożsamość człowieka. Dla Weroniki Siupki postindustrialna architektura Górnego Śląska, opuszczone i zdewastowane obiekty – takie jak niszczące bramy, okna, klatki schodowe, puste wnętrza fabryczne, spękane ściany, ślady po wojnie mają szczególne znaczenie, bowiem wywołują w niej emocje i stają się tworzywem do budowania własnej, intymnej narracji o świecie. W kontekście osobistym blizna jest dla artystki symbolem pamięci o przeszłości, jest zapisem osobistej historii. To co istotne w jej filozofii sztuki to eksplorowanie blizny jako wartości, a nie defektu. W oszpeczeniu i brzydocie artystka widzi wartość. Podkreślanie ich znaczenia w sztuce umożliwia przekraczanie norm estetycznych danej społeczności i pomaga zrozumieć i zaakceptować to co niekonwencjonalne, odstające od akceptowalnej normy. Interesująca jest zamiana śladów uszkodzeń i zniszczeń na język twórczy – na ślady zostawiane przez narzędzia graficzne na matrycy drukarskiej. Akt twórczy w tym przypadku poprzez „uszkodzenie” i „zniszczenie” matrycy staje się początkiem nowego bytu jakim jest odbitka graficzna. To metafora cyklu życia. W jej twórczości można zauważyć również silne związki z kulturą i mitologią. Artystka odwołuje się do symboliki rany, krwi i ofiary, wprowadzając tym samym aspekty *sacrum* związane z archetypicznym znaczeniem cierpienia i męczeństwa. W akcie twórczym artystka staje się jednocześnie katem i ofiarą, nożem i raną, to niczym otwieranie często już

zabliźnionej rany w celu oczyszczenia jej z bolesnych treści. Twórca dzięki tej udźce może głębiej zrozumieć rzeczywistość materialną i duchową. Ból i cierpienie, przenosi artystę w obszar romantycznych doznań religijnych. To bardzo osobiste wyznanie.

Warto wspomnieć o kontekście społecznym twórczości Weroniki Siupki. Patriotyzm lokalny wynikający z głębokiego związku artystki z miejscem urodzenia wpływa i poszerza jej twórczość o kontekst ponadindywidualny. Ekspansja przemysłu na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku, która wiązała się z degradacją przyrody i zdrowia ludzi stanowi stałą inspirację w twórczości artystki (*Bez tytułu*, akwaforta, 13,5 x 16,4 cm, 2016; *Tablica na klucze*, akwaforta z akwatiną, 49,3 x 63,6 cm, 2017; *Transiebat*, akwaforta, 61,5 x 49,5 cm, 2018; *Flumine*, akwaforta, 10 x 10 cm, 2019).

Dr Weronika Siupka dostarczając materiały do recenzji, zrobiła coś bardzo wyjątkowego – dołączyła odbitkę swojej pracy *Terminus IV* (akwaforta, 10x10 cm, 2021). To była bardzo mądra decyzja, ponieważ reprodukcje umieszczone w *Autoreferacie* zarówno w pliku PDF jak również w przesłanej publikacji nie oddają urody, poetyckiego nastroju i mistrzostwa warsztatowego, którym charakteryzują się prace artystki. To wręcz niebywale jak w tak małej skali kwadratowej odbitki o wymiarach 10 x 10 cm można oddać praktycznie wszystkie walory doskonałej grafiki. Zrujnowana, kilkupiętrowa klatka schodowa ze spiralnymi schodami w opuszczonym gmachu Śląskiego Instytutu Naukowego jest miejscem, w którym w głębokiej ciszy odgrywa się dramatyczny spektakl przemiany materialnej substancji rzeczywistości w jej symboliczną ideę ulotności, kruchości i znikomości istnienia. Wielkie gmachy symbolizujące potęgę człowieka i geniusz jego umysłu nie mają szans w konfrontacji z nieubłaganą siłą przemijania i rozkładu świata fizycznego podlegającego bezdusznej i nieuchronnej entropii materii. W kontakcie z tą niewielką pracą doświadczamy wręcz religijnego *numinosum*, o którym wspomina artystka w *Autoreferacie*, tajemniczej mocy, oddziałującej na człowieka w sposób ambiwalentny, przerażający i pociągającego zarazem. Światło w miękkim i płynnym sposobie wydobywa obszar klatki schodowej. Iluzję przestrzeni budują bogate półtony harmonijnie przechodzące od jasnych szarości do głębokich walorów czerni. Gradienty rozpostarte od bieli do czerni uzyskiwane są dzięki ręcznie nanoszonym punktom tworzącym graficzny raster światłocienia. Widzimy osypujący się tynk, surową betonową konstrukcję wnętrza, bogatą, zróżnicowaną fakturę materii ścian, ukazujących strukturę nagiego ceglanego muru pozbawionego swojego ochronnego naskórka złuszczonego działaniem czasu. Zniszczona, nieużywana, nikomu już niepotrzebna klatka schodowa wraz z całym budynkiem zamienia się w proch, staje się materią *prima* początkiem *nowego*. Ten spektakl został rozpisany w czterech kadrach, w mini cyklu: *Terminus I, II, III, IV*. Autorka z precyzją i świadomością stosowanych środków wyrazu tłumaczy każde ujęcie w krótkim komentarzu. To co zwraca uwagę czytelnika i widza to dbałość autorki o precyzję kompozycji każdej pracy opartej na wewnętrznej dyscyplinie relacji geometrycznych figur ukrytych w architektonicznej konstrukcji klatki schodowej. W typologii symboli stosowanych przez autorkę figury geometryczne mają swoje znaczące miejsce i tak: <koło> wyraża absolut, boskość, nieskończoność, doskonałość, harmonię, kompletność, zaś <elipsa> według artystki może obrazować wiedzę lub jej brak. W każdej grafice cyklu *Auto-da-fé* dr Weronika Siupka, niczym twórcy barokowych martwych natur, oprócz obrazu rzeczywistości przekazuje ukrytą opowieść o świecie idei i duchowym wymiarze ludzkiego życia. W każdej z dziesiętnastu prac znajdziemy mały traktat filozoficzny zapraszający widza do osobistej refleksji. W pierwszych pracach cyklu: *Brama – Staromiejska* (akwaforta, 9,8 x 9,8 cm, 2014);

Klatka schodowa (akwaforta, 8 x 8,9 cm, 2014); *Mariacka 16* (akwaforta, 11,3 x 21,5 cm, 2015); *Brama V* (akwaforta, 13,3 x 16,4 cm, 2016); *Bez tytułu* (akwaforta, 13,5 x 16,4 cm, 2016) przy pomocy symboliki bram, drzwi, okien, schodów artystka snuje opowieść o granicy rozdzielającej dwa światy, granicy między światłem a ciemnością, życiem a śmiercią, światem ziemskim a światem sakralnym. Metafora <schodów> nawiązuje do mozolnej wędrówki, dążeniu do celu i pracy nad sobą, <okno> zaś jest dla niej symbolem otwartości na świat, odkrywania nowych horyzontów. W mini cyklu *Bunkier (I, II, III, 10x10 cm, 2018)* opowiada o metamorfozie znaczenia obiektu będącego synonimem brutalności wojny jakim jest bunkier, który po przeniesieniu go w całości do Muzeum Śląskiego w Katowicach, a więc odizolowaniu go od miejsca przeznaczenia, otrzymuje status obiektu artystycznego. W grafikach obiekt uzyskuje swoistą „cielesność” „[...] znikają negatywne skojarzenia. Zachodzi w dziele swoiste odczarowanie rzeczy.” Sztuka ma moc gruntownej zmiany znaczeń i ról. Tę graficzną triadę zamyka praca zatytułowana *Obiekt* (akwaforta, 10 x 10 cm, 2019). Miejsce bunkra zajmuje kamienne żarno, w tej samej, abstrakcyjnej przestrzeni następuje transformacja formy i znaczenia obiektu związanego z wojną i śmiercią na symbol życia.

Analizując cykl *Auto-da-fé* nie sposób pominąć, moim zdaniem, głównego bohatera tej graficznej opowieści, którym jest *światło*. W hierarii symboli Weroniki Siupki *światło* zajmuje główne miejsce, symbolizuje ducha, życie, wieczność. Światło sprawia, że niewidoczny, ukryty w bezmiarach czerni świat staje się rozpoznawalny, jest demiurgicznym konstruktorem obrazu i jego znaczenia, ożywia ducha i porządkuje chaos, nadaje imiona przedmiotom, tłumaczy sens istnienia. Kunszt warsztatowy i mistrzostwo w stosowaniu fenomenu światła jako środka wyrazu widać we wszystkich pracach cyklu, ale w sposób szczególny doświadczamy jego magii w pracach, których bohaterami są sytuacje i miejsca zwykłe, nieatrakcyjne wręcz odpychające jak na przykład fragment betonowego wiaduktu *Dziwne światło* (akwaforta, 37,8 x 48,6 cm, 2015), zdewastowane wnętrze pokoju *Bez tytułu* (akwaforta, 13,5 x 16,4 cm, 2016) czy otwór ściekowy w betonowej ścianie regulującej koryto rzeki Rawy *Flumine* (akwaforta, 10 x 10 cm, 2019). Szczególnie w tej pracy uwidaczniają się wszystkie cechy artystycznego mistrzostwa wizualnego języka, którym posługuje się Weronika Siupka – dokonuje przemiany banału w dzieło sztuki – odpychający w swoim realnym istnieniu ściek staje się poetycką metaforą upływu czasu, podróży i przemijania.

Kończąc, nie mogę pominąć znaczenia opakowania, w którym habilitantka dostarczyła swoją dokumentację. Jest nim specjalnie wykonane pudełko oklejone śnieżnobiałym płótnem bez jakiegokolwiek nadruku. Pozornie idealny, czysty *corpus*, posiada jednak skazę – dużą, widoczną bliznę. Symboliczne znaczenie tego zeszpecenia, piętna będącego śladem bolesnego wydarzenia staje się zrozumiałe po wydobyciu ze środka *Auto-da-fé* artystki. Po zapoznaniu się z jego skrywaną treścią staje się bowiem jasne, że trzymamy w rękach artystyczny „akt wiary” Weroniki Siupki, w którym artystka poddaje publicznej ocenie swoją twórczość wraz z system wartości, na którym jest ona zbudowana zaś recenzent staje się inkwizytorem mającym wydać wyrok w imieniu Rady Doskonałości Naukowej. Nigdy wcześniej sporządzając recenzję, nie czułem się w takiej roli.

Przyjmując tę misję uczestniczenia w otwartym procesie dotyczącym oceny aktywności artystycznej oraz osiągnięć artystycznych dr Weroniki Siupki, ze szczególnym uwzględnieniem cyklu graficznego *Auto-da-fé*, muszę wypełnić swoją powinność, przedstawiając werdykt, który nazywany jest w procedurze habilitacyjnej konkluzją, stwierdzam:

Konkluzja

Dr Weronika Siupka jest artystką wyjątkową. W swojej twórczości odwołuje się do osobistych przeżyć związanych z emocjonalnym i intelektualnym doświadczaniem świata. Jej postawa twórcza jest oryginalna, angażująca i skupiająca się zarówno na wewnętrznym, intymnym uniwersum jak również na tematach społecznie i emocjonalnie ważnych. To co wybrzmiewa bardzo mocno w jej artystycznym *credo* to wiara w uzdrowicielską moc Sztuki. Ona bowiem pozwala artyście budować osobistą wolności, zmusza do stawiania pytań i szukania odpowiedzi przy stałym negowaniu istniejącej rzeczywistości.

Po przeanalizowaniu materiału ikonograficznego, który dokumentuje osiągnięcia habilitantki oraz po zapoznaniu się z *Autoreferatem* przedstawiającym jej drogę zawodową jako nauczyciela akademickiego oraz niezależnego twórcy stwierdzam, że działalność dydaktyczna, popularyzatorska, ale przede wszystkim artystyczna ze szczególnym uwzględnieniem cyklu graficznego *Auto-da-fé* stanowi znaczący wkład w dziedzinę sztuk wizualnych. Całość dokonań spełnia wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie Wyższym i nauce. Dlatego też w pełni popieram wnioski o nadanie dr Weronice Siupce stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Prof. dr hab. Sławomir Witkowski